

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-05-87-T
Datum: 22. maj 2008.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM
U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Ali Nawaz Chowhan
sudija Tsvetana Kamenova
sudija Janet Nosworthy, rezervni sudija

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 22. maja 2008.

TUŽILAC

protiv

**MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
NEBOJŠE PAVKOVIĆA
VLADIMIRA LAZAREVIĆA
SRETENA LUKIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO LUKIĆEVOM ZAHTEVU ZA PREISPITIVANJE ODLUKE
PRETRESNOG VEĆA DA NJEGOV RAZGOVOR S TUŽILAŠTVOM UVRSTI U
SPIS (DOKAZNI PREDMET BR. P948)**

Tužilaštvo:

g. Thomas Hannis
g. Chester Stamp

Odbrana:

g. Eugene O'Sullivan i g. Slobodan Zečević za g. Milana Milutinovića
g. Toma Fila i g. Vladimir Petrović za g. Nikolu Šainovića
g. Tomislav Višnjić i g. Norman Sepenuk za g. Dragoljuba Ojdanića
g. John Ackerman i g. Aleksandar Aleksić za g. Nebojšu Pavkovića
g. Mihajlo Bakrač i g. Đuro Čepić za g. Vladimira Lazarevića
g. Branko Lukić i g. Dragan Ivetić za g. Sretena Lukića

OVO PRETRESNO VEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (u daljem tekstu: Međunarodni sud) rešava po "Prigovoru Sretena Lukića na dokazni predmet br. P948 (razgovor s Lukićem)", podnetom 6. maja 2008. (dalje u tekstu: Podnesak) i ovim donosi svoju odluku u vezi s tim.

Argumenti

1. Lukićeva odbrana u Podnesku "iznosi prigovor na uvrštavanje u spis transkripta razgovora [s optuženim], s obzirom na probleme s prevodom i svojevremeni propust Tužilaštva da omogući njegovo obelodanjivanje".¹ Lukićeva odbrana dalje tvrdi da "[n]ikakav transkript nije nikada predočen na završetku sesija razgovora i da nisu postojala nikakva praktična sredstva za pregled video-transkripta pre naredne sesije razgovora kako bi se ta prilika iskoristila za ispravljanje svih uočenih nedostataka".² Lukićeva odbrana takođe iznosi uopštene prigovore u pogledu mogućnosti da se tokom razgovora optuženog s tužilaštvom pojave izvesne teškoće u prevođenju.³ Najzad, tužilaštvo se optužuje da se teško i zlonamerno ogrešilo o proceduru vođenja razgovora kako bi izigralo zaštitne mehanizme na koje je optuženi imao pravo tokom razgovora u svojstvu osumnjičenog.⁴

2. Tužilaštvo je 7. maja 2008. godine dostavilo odgovor na Podnesak, tražeći od Veća da prigovor odbaci kao neblagovremen zbog toga što je verzija transkripta na engleskom jeziku uvrštena u spis 10. oktobra 2006, a kombinovani transkript na engleskom–bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku 10. oktobra 2007; razlozi koje je iznela Lukićeva odbrana stoga su poznati, ili se za njih moglo saznati, već mesecima.⁵ Tužilaštvo takođe tvrdi da se tvrdnje Lukićeve odbrane tiču težine koju treba pridati pomenutom dokaznom predmetu, a ne njegove prihvatljivosti. Najzad, tužilaštvo energično odbacuje kao neosnovanu i neistinitu

---

¹ Zahtev, str. 3.

² Zahtev, par. 2.

³ Zahtev, par. 4–6.

⁴ Zahtev, par. 7.

⁵ Vidi paragraf 4 ispravke ovog podneska tužilaštva..

tvrdnju Lukićeve odbrane da je tužilaštvo tokom razgovora s optuženim postupalo zlonamerno.⁶

3. Dana 16. maja 2008. godine, na zahtev Veća, Lukićeva odbrana je dostavila Repliku u kojoj tvrdi da se za "obim i težinu grešaka u prevodu nije moglo saznati sve dok tužilaštvo nije nedavno dostavilo opsežan kombinovani ili spojeni transkript, sastavljen na engleskom i srpskom jeziku. To je učinjeno 7. februara 2008. godine, u vreme kada je odbrana bila veoma zauzeta izvođenjem svojih dokaza. Pre toga, nije bilo nikakvog prevoda na srpski jezik a kamoli simultanog transkripta koji bi g. Lukiću bio preveden na srpski jezik tokom razgovora koji je s njim obavilo Tužilaštvo". Lukićeva odbrana zatim ponovo iznosi tvrdnju da je tužilaštvo postupilo zlonamerno.⁷

4. Tužilaštvo je 19. maja 2008, na zahtev Veća, dostavilo Dupliku u kojoj tvrdi da je u svom Odgovoru pogrešno navelo da je kombinovani transkript na engleskom-bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku uvršten u spis 10. oktobra 2007. Navodi se da je ova informacija preuzeta iz elektronskog sistema za vođenje suđenja i da bi je trebalo ispraviti. Tužilaštvo dalje iznosi sledeći istorijat postupka obelodanjivanja P948:

- a. Video zapis razgovora obelodanjen je 20. aprila 2005, u skladu s pravilom 66(A)(i).
- b. Transkript video zapisa razgovora na engleskom jeziku obelodanjen je 22. avgusta 2005, u skladu s pravilom 68.
- c. Oba gorenavedena dokumenta obelodanjena su ponovo 10. maja 2006, u skladu s pravilom 65ter.
- d. Spojeni transkript na engleskom-bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku obelodanjen je 7. februara 2008, u skladu s pravilom 65ter.⁸

---

⁶ Odgovor tužilaštva na prigovor Sretena Lukića na dokazni predmet br. P948 (razgovor s Lukićem), 7. maj 2008.

⁷ Podnesak Sretena Lukića kojim od Pretresnog veća traži odobrenje da dostavi Repliku, uključujući Dodatak - "Repliku u prilog prigovoru na razgovor s Lukićem", 16. maj 2008, par. 2-3.

⁸ Duplika na Repliku Sretena Lukića u prilog njegovom prigovoru na dokazni predmet br. P948 (razgovor s Lukićem), 19. maj 2008.

5. U svetlu gorenavedenih argumenata, Veće prelazi na razmatranje Podneska.

Diskusija

6. Razgovor s optuženim obavljen je 21, 22 i 23. maja 2002. Na početku razgovora optuženi je upozoren da je osumnjičen za činjenje zločina na Kosovu, za koje će kasnije možda biti suđen pred Međunarodnim sudom.⁹ Optužnica protiv optuženog (predmet br. IT-03-70-I), koja ga tereti odgovornošću za zločine navodno počinjene na Kosovo, potvrđena je 2. oktobra 2003. Optuženi je stoga bio osumnjičeni u vreme razgovora koji je s njim obavilo tužilaštva, i pravila 42 i 43 bila su merodavna za obavljanje tog razgovora:

Pravilo 42

Prava osumnjičenog za vreme istrage

- (A) Osumnjičeni kojeg tužilac bude ispitivao ima sledeća prava, o kojima tužilac mora da ga obavesti pre ispitivanja na jeziku koji osumnjičeni razume:
- (i) pravo na branioca po vlastitom izboru ili na besplatnu pravnu pomoć koja će mu biti dodeljena ako nema materijalnih sredstava da je sam plati;
  - (ii) pravo na besplatnu pomoć prevodioca ako ne razume niti govori jezik na kojem se vrši ispitivanje; i
  - (iii) pravo na ćutanje i pravo da bude upozoren da će svaka izjava koju bude dao biti zabeležena i da može biti korištena kao dokaz.
- (B) Ispitivanje osumnjičenog ne vodi se bez prisustva branioca, osim u slučaju da se osumnjičeni dobrovoljno odrekao prava na branioca. Ako se osumnjičeni odrekao tog prava, a kasnije ipak izrazi želju da ima branioca, ispitivanje se odmah prekida i nastavlja se tek kada osumnjičeni angažuje branioca ili kad mu se on dodeli.

---

⁹ P948, str. 1.

Pravilo 43

Snimanje ispitivanja osumnjičenog

Kad god tužilac ispituje osumnjičenog, to se ispitivanje snima audio ili video tehnikom, u skladu sa sledećom procedurom:

- (i) osumnjičeni će na jeziku koji razume biti obavešten da se ispitivanje snima audio ili video tehnikom;
- (ii) u slučaju prekida u ispitivanju, ta činjenica, kao i vreme kad je do prekida došlo, zabeležiće se pre prekida audio ili video snimanja, a zabeležiće se i vreme kada je ispitivanje nastavljeno;
- (iii) po završetku ispitivanja, osumnjičenom će se dati prilika da razjasni sve što je rekao i da doda šta god želi i zabeležiće se vreme kada je ispitivanje završeno;
- (iv) kopija snimljene trake ili, ako je korišteno više uređaja za snimanje, jedna od originalnih snimljenih traka dostaviće se osumnjičenom;
- (v) nakon što je, ako je to potrebno, napravljena jedna kopija snimljene trake, originalna snimljena traka ili jedna od originalnih traka biće zapečaćena u prisustvu osumnjičenog, uz potpis tužioca i osumnjičenog; i
- (vi) ako osumnjičeni postane optuženi, izradiće se transkript trake.

7. Audiovizuelni zapis razgovora obelodanjen je pre više od tri godine. Transkript razgovora na engleskom jeziku obelodanjen je pre skoro tri godine. Oba dokumenta ponovo su obelodanjena optuženom tokom prepretnesne faze postupka.¹⁰ Kada ga je tužilaštvo ponudilo kao dokaz, Lukićeva odbrana formalno se usprotivila uvrštavanju razgovora u spis, ali nije iznela nijedan konkretan prigovor, a naročito ne prigovor koji bi se zasnivao na nedostatku spojenog transkripta.¹¹ (Veće je predmetni razgovor uvrstilo u spis 10. oktobra 2006.¹²)

¹⁰ Argumenti tužilaštva na osnovu pravila 65ter(E) s poverljivim Dodatkom A i dodacima B i C, 10. maj 2006, Dodatak B, str. 103 (broj 4.564 u skladu s pravilom 65ter).

¹¹ Tokom rasprave o uvrštavanju predmetnog razgovora u spis protivljenje Lukićeve odbrane sastojalo se od sledećeg generalnog prigovora: "Dokazi kojima se protivimo zbog toga što sadrže izjave potencijalnih svedoka koje u suštini predstavljaju nepropisno svedočenje u smislu pravila 92bis". Odgovor Sretena Lukića na prigovor na "Drugi podnesak tužilaštva s Dodatkom kao odgovor na Nalog po zahtevu tužilaštva za

Kombinovani transkript na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku bio je dostupan 7. februara 2008. Najzad, na ovom suđenju vođena je *opsežna* rasprava o načinu na koje Veće treba da postupa kada je reč o korišćenju razgovora s optuženima u svrhu dokazivanja.¹³

8. Tek u ovoj kasnoj fazi Lukićeva odbrana iznosi prigovor na predmetni razgovor zasnovan na odsustvu spojenog transkripta. Optuženi, koji je u svakoj fazi postupka zastupan od strane branilaca, ne može ništa ne preduzimati tokom dužeg perioda vremena, a zatim pokrenuti – u poslednji čas – pitanje ove vrste. Podnesak praktično predstavlja zahtev Veću da preispita svoju odluku o uvrštavanju predmetnog razgovora u spis, koja je doneta pre godinu dana i sedam meseci.

9. Za preispitivanje je merodavan sledeći pravni standard: "Veće ima inherentno diskreciono ovlašćenje da preispita raniju interlokutornu odluku u izuzetnim slučajevima 'ako je jasno pokazana greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se sprečila nepravda'".¹⁴

10. Čini se da Lukićeva odbrana tvrdi da tužilaštvo nije postupilo u skladu s pravilom 43(iii) zato što (a) nije predočilo transkript optuženom na vreme da bi on mogao uneti eventualne ispravke ili (b) nije obezbedilo sredstva pomoću kojih bi optuženi mogao da pregleda audiovizuelni zapis. Pravilo 43(iii) propisuje da se optuženom na završetku ispitivanja mora pružiti prilika da razjasni sve što je rekao tokom razgovora. Preduslov za tu priliku nije dostavljanje spojene verzije transkripta razgovora na engleskom-bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, i Lukićeva odbrana ne tvrdi da optuženom nije data prilika da ispravi bilo šta što je rekao tokom razgovora ili da mu nije dat audiovizuelni zapis razgovora. Štaviše, Veće napominje da se, na osnovu pravila 43(vi), transkript razgovora mora sačiniti kada osumnjičeni postane optuženi, ali da nije određen nikakav rok u kom to mora biti učinjeno. Lukićeva odbrana nijednom ne navodi da joj predmetni transkript sada ne stoji na raspolaganju i već neko vreme je u mogućnosti da u razgovor unese sve ispravke koje smatra potrebnim.

---

prihvatanje dokumentarnih dokaza od 6. juna 2006.", 4. avgust 2006, str. 11, 29 (broj 4.564 u skladu s pravilom 65ter).

¹² Odluka po zahtevu tužilaštva za prihvatanje dokumentarnih dokaza, 10. oktobar 2006, par. 52(1)(hh).

¹³ Npr. Odluka o korišćenju razgovora tužilaštva s optuženima, 20. marta 2008.

¹⁴ *Vidi* Odluku po zahtevu tužilaštva za preispitivanje usmene odluke od 24. aprila 2007. u vezi sa svedočenjem Zorana Lilića, 27. april 2007, par. 4.

11. Sva eventualna šteta koja je mogla da nastane bila bi otklonjena dostavljanjem spojenog transkripta na engleskom-bosanskom/srpskom/hrvatskom jeziku i Veće napominje da optuženog u ovom postupku sve vreme zastupaju branioci. Veće takođe napominje da se ispravke razgovora utvrđuju i rešavaju na pojedinačnoj osnovi od slučaja do slučaja.¹⁵ Lukićeva odbrana ima mogućnost da zatraži otklanjanje svih drugih navodnih nedostataka u zapisniku razgovora.

12. Veće će prilikom završnog razmatranja težine koju treba pridati predmetnom razgovoru u gorenavedenom postupku takođe uzeti u obzir sve okolnosti u kojima je on vođen.

13. Najzad, Lukićeva odbrana ne navodi nikakav osnov za svoju tvrdnju da je tužilaštvo smišljeno i "zlonamerno" narušilo prava optuženog.

---

¹⁵ *Vidi*, npr., pretresi 16. i 21. maja 2008.

Dispozitiv

14. Iz gorenavedenih razloga, Veće konstatuje da Lukićeva odbrana nije pokazala da je načinjena jasna greška u rezonovanju u odluci Veća da uvrsti u spis predmetni razgovor optuženog s tužilaštvom ili da postoji potreba da Veće preispita svoju odluku kako bi se sprečila nepravda. Shodno tome, Pretresno veće, na osnovu pravila 42, 43, 54 i 89 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, ovim ODBIJA Podnesak i UPUĆUJE Sekretarijat da u elektronskom sistemu za vođenje suđenja ispravi datum uvrštavanja u spis spojenog transkripta razgovora tužilaštva s optuženim na engleskom-bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku (dokazni predmet br. P948).

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy,
predsedavajući

Dana 22. maja 2008.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]